

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. circa Art. 1. & 2. Vtrum confessio omnium peccatorum
mortiferorum, sit iure diuino necessaria ad salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Richardum sentire, pœnitenti mox remitti peccata, manere tamen debitum mortis aeternæ, quatenus cum pœno & obligatione cōfitebatur remissa sunt; & quamdiu hæc obligatio non est impleta, censetur peccator debito aeternæ damnationis teneri; quia si neglexerit, aut contempserit, damnabitur; Sicut Patriarcha & Propheta, inquit Richard. c. 19. *charitatem habebant, & tamen tenebantur debito damnationis aeternæ usque ad Christi mortem: quia videlicet peccatum illis erat remissum quoad culpam: sed ut ab inferno, quo tenebantur, liberarentur, necesse erat Christum pro illis mori: vnde, si Christus mortuus non fuisset, nunquam illi liberati fuisset.*

sent. His adde, Hugonem satis aperte sentire culpam remitti per contritionem, quod nobis satis estam remissio pœnæ eternæ necessariè huic est cōiuncta. Quod si Richardus velit, hanc separari à remissione culpæ, manifestè errat, ut supra dictum est qu. 84. art. 3. Ad Thomam Waldensem Respondeo: Eum expressè docere, sufficere Sacramentum quod vel reipsa, vel affectu grauido consecutus fueris. Dicitur autem talis, qui nondum est baptizatus, ex vi status ineptus ad regnum cælorum, quia nondum habet Sacramentum quo coniungatur Ecclesiæ, extra quam nemo potest esse saluus.

QVÆSTIO VI.

De Confessione, & eius necessitate. Quæ est secunda pars Sacramenti Pœnitentiæ.

DVBIVM I. circa Art. 1. & 2.

Vtrum Confessio omnium peccatorum mortiferorum sit iure diuino necessaria ad salutem?

Quid, & quoraplex sit Confessio.

Notandum Primò: Nomen Confessionis hic accipi pro accusatione peccatorum; quæ accusatio vel fieri potest coram Deo tantum, ut Psal. 31. v. 5. *Dixi, cōfitebor aduersum me iniustitiam meam, & tu remisisti iniquitatem peccati mei: vel coram homine, idq; multis modis. Primò, In iudicio: Iosue 7. v. 19. Confitere & indica mihi. Secundò, Ad petendū cōsiliū: Prouerb. 28. v. 13. Qui abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. Tertiò, Ad accusandum seipsum, ut veniam impetret ab eo, qui locum Dei tenet: sic accipitur hoc loco, nihilque est aliud, quàm Accusatio peccatorum facta Sacerdoti, ad obtinendam virtute Clauium absolutionem. Ratio itaque formalis Confessionis Sacramentalis, est accusatio sui ipsius. Materia, sunt peccata: Efficiens, est ipse pœnitens: Finis, est remissio peccatorum per absolutionem obtinendam. Est autem actus externus virtutis Pœnitentiæ, quatenus fit ad compensandam iniuriam: imperatur à charitate, quatenus tendit ad reconciliationem.*

Notandum Secundò: Esse potissimum duos errores circa confessionem. Prior est hæreticorum, qui confessionem, ut fit in Ecclesia, omnino reijciunt, scilicet ut ordinatur ad absolutionem. Sic Montanistæ & Nouatiani, de quibus supra q. 84. Et Wicleff, qui docet illam esse à Papa introductâ, & Ecclesiæ esse perniciosam; ut testatur Thomas Walden. tom. 2. c. 135. Denique Caluinistæ & Lutherani, qui docent sufficere ut confiteamur Deo ad obtinendam remissionem: ad instructionem autem posse nos confiteri homini, non obligari tamen; sufficere autem cōfessionem generalè: nam omnia peccata mortifera confiteri speciatim esse impossibile. Ita Caluinus lib. 3. Institut. c. 4. & Lutherus art. 8. damnato à Leone Papa X. Pro veritate

Dico Primò: Fide tenendum est, Confessionem omnium peccatorum mortiferorum, etiã occultorum specialem esse necessariam Iure diuino lapsis post baptismum: ut patet ex Concil. Tridentino sess. 14. can. 6. 7. 8.

Affertio prima, & de fide.

Probatur hæc Veritas: Primò, ex Scripturis.

Probatur Primò: Ioan. 20. v. 21. vbi dicitur à Domino post resurrectionem, ad Discipulos: Pax vobis; sicut misit me Pater, & ego mitto vos: & hæc dicens inspirauit, Accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Hic præstat Dominus id, quod promiserat primò Petro, Matth. 16. v. 19. cum ait: Tibi dabo clauis regni cælorum: quodcumque ligaueris super terram, erit ligatū & in cælis: Deinde, quod promiserat Discipulis omnibus Matth. 18. v. 18. *Quodcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo.*

Hinc ducitur argumentū primū: Peccata tamdiu retinentur à Deo, quamdiu retinentur à Sacerdote, iuxta illud, *Quorum retinueritis, retenta sunt:* Sed tamdiu retinetur à Sacerdote, quadiu nō absoluitur; nō possunt autē absolui, nisi cognoscatur: ergo peccator tenetur sua peccata confiteri, ut remissionem consequatur. Dices, Peccator potest contritione iustificari, etiã si Sacerdos nolit ipsum absolvere: ergo falsum est, peccata tamdiu retineri à Deo, quamdiu non absoluntur. Resp. Negando Consequentiam; Quia dum contritione iustificatur, debet habere propositum confitendi, & petendi absolutionem, siue ab eodem Sacerdote, siue alio parem potestatem habente: vnde non iustificatur sine absolutione, saltē in voto perceptâ, quam postea debet reipsa procurare.

Secundum hinc ducitur argumentū: Christus his verbis, Ioan. 20. instituit Sacerdotes Iudices, & reliquit illis iudiciariam potestatem in causis peccatorum, quæ homini cum Deo intercedunt: atqui Sacerdotes non possunt rectè iudicare, nisi audita parte nocente; id est, nisi peccata cognoscant, ergo pœnitens tenetur eis sua peccata confiteri.

Dices Primò: Hinc non sequi, pœnitentē absolute teneri confiteri; sed solum, si velit obtinere absolutionem Sacerdotis, quam non tenetur petere, cum possit contritione iustificari.

Respondeo, Optimè sequi, si præsentem materiam spectemus: non enim Sacerdotes sunt Iudices voluntarij, sed necessarij: id est, non ita constituti sunt Iudices, ut liberum sit peccatoribus se eorum tribunali sistere, vel non sistere; eorum iudicio se submittere, vel non submittere: id enim non erat consentaneum nec tantæ potestati, nec rectæ administrationi: Nam sicut Pater omnē iudicium dedit Filio, ita Filius omnē potestatem ligandi

Sacerdotes sicut iudices, necessarii, non voluntarij.

gandi atque soluendi peccata in terris, dedit Ecclesie, id est, Prælati & Sacerdotibus; ut recte docet Ruardus art. 5. & constat ex illo Ioan. 20. v. 21. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; id est, sicut Pater me misit in mundum cum potestate ligandi & soluendi; ita & ego nunc discendens ex hoc mundo, mitto vos cum eadem potestate. Unde sicut nemo potest reconciliari Patri, nisi per Filium, ita neque potest eidem reconciliari nisi per Ecclesiam, id est, Ecclesie Rectores, quos Filius abiens suos Vicarios constituit. Recta quoque administratio postulat, ut Iudices non sint liberi, ita ut subditi eos possint recusare: hoc enim perturbationem in regimine introduceret.

Dices Secundo: Dominum non constituisse ibi Sacerdotes iudices peccatorum, sed solum dedisse potestatem seu ministerium annuntiandi Evangelium; id est, remissionem credentibus; non credentibus autem iram & vindictam. Ita heretici huius temporis, qui volunt istorum verborum sensum esse, in quibus exciterentur fidem per predicationem Evangelij, quæ fide peccata dolentur, his remittuntur peccata apud Deum; qui autem noluerint credere, eorum peccata remittentur ad vindictam, à Deo.

Sed contra: Quod hæc potestas nõ sit potestas prædicandi, sed vera potestas iudiciaria, Probatur multis Rationibus. Primo, Si potestas remittendi peccata hoc loco nihil est aliud, quæ potestas prædicandi remissionem credentibus; ergo nihil peculiare datur hic Apostolis, quod antea non habuerunt Scribæ & Pharisei; nam & hi habuerunt potestatem prædicandi, seu docendi, ut patet Matth. 23. v. 2. Super Cathedram Moysi sederunt &c. & Luca 11. v. 52. Væ vobis Legisperitis, quia tulistis clauem scientiæ &c. Imò nihil datur, quod non habebant omnes homines, etiam feminae, quæ possunt legere Evangelium: nam per hoc annuntiat remissionem credentibus remissio. Secundo, Dominus contulit potestatem docendi Matth. 10. v. 7. Euntes prædicare &c. ibi tamen non dedit potestatem remittendi peccata, cum nulla huius ibi fiat mentio: sed Ioan. 20. vbi est contrarium nulla fit mentio docendi, quod est evidens signum, has potestates esse distinctas. Tertio, Potestatem remittendi peccata contulit certâ quadam cæremoniâ, scilicet cum iustificatione, dicendo, Accipite Spiritum sanctum: quorum neutrum fecit, cum daret potestatem docendi. Quarto, Si docere est soluere: ergo nolle docere, est ligare: ergo omnes homines, qui nolunt prædicare, ligant peccatores: quod est absurdum. Quinto, Christus docere iussit omnes homines: ergo, si docere est soluere, & remittere peccata, iussit omnes soluere: ergo non dedit potestatem ligandi. Sexto, Ex Metaphora Clavium Matth. 16. v. 19. Tibi dabo claves regni Cælorum: Claves non solent dari Ministro, ut significet ostium esse apertum, vel clausum; sed ut ipse aperiat vel claudat reipâ. Deinde, Nõ solent claves dari, nisi in signum potestatis; ut Magistratibus dantur claves civitatis, & Oeconomo claves domus: ergo cum Dominus Apostolis dederit Claves, dedit etiam eis veram potestatem & auctoritatem aperiendi & claudendi cælum; id est, remittendi & retinendi peccata; non autem annuntiandi, illa esse remissa vel retenta. Quod confirmatur Apocalyp. 3. vbi Christus dicitur habere clavem David, quæ significatur vera potestas iudiciaria remittendi & retinendi peccata, admittendi & excludendi ab Ecclesia, & à cælo: Atqui Christus claves suas cû

Apostolis, & successoribus eorum communicavit, iuxta illud, Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: ergo dedit illis veram potestatem iudiciariam in causis peccatorum, seu potestatem verè aperiendi & claudendi cælum. Septimo, Ex aliâ Metaphorâ ligandi & soluendi: Ligare enim & soluere, non est declarare hominem esse vincitum vel solutum, sed est, injicere vincula, vel ea removere. Confirmatur, quia nõ dicit, Quocumque solueritis, soluta erunt: quomodo tamè dicitur debuisset, si soluere esset idem, quod solutum declarare: sed dicit, soluta erunt, in quantum solutio est illam Sacerdotis esse causam, cur soluta sint apud Deum Sic Ioan. 20. non dicit, Quotum remisistis peccata remissa erant, sed, remittuntur eis. Octavo, Quando dicit, Quocumque solueritis super terram, etiam soluta erunt in cælo, aperte indicat à contrario sensu, quocumque non soluerint super terram, nõ fore soluta in cælo. Quod confirmatur Ioan. 20. v. 23. Quicquid retinueritis, retenta sunt: Quæ omnia aperte indicant, Sacerdotes nõ tantum declarare, peccata esse dimissa & soluta, sed verè remittere & soluere, aded ut sine ipsorum absolutione non possimus à peccatis liberari. Nono, Ex illis verbis: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; id est, cum eadem auctoritate & potestate, ut elegantissimè Chryostomus lib. 3. de Sacerdotio: unde etiam continuo insufflans ait: Accipite Spiritum sanctum: quorum remissionis &c. insinuans se dare cælestem & divinam potestatem, cui Spiritus sanctus præsideat. Decimo, Si remittere peccata, est annuntiare eâ remissa credentibus, Vel hæc annuntiatio est absoluta; & sic est temeraria, quia minister non potest scire an peccator credat, ac proinde nescit an ei sint remissa peccata: Vel est conditionata, scilicet si peccator credat, & sic erit superuatanea; nam non reddet poenitentem magis certum remissionis peccatorum, quàm erat ante: nam nõ est illi certum, an credat sicut oportet, & si hoc illi certum esset, nõ egeret absolutione, quæ solum ad hoc datur, ut fiat certus remissionis peccatorum, secundum Calvinistas. Undecimo, Idem probatur ex SS. Patribus, qui docent his verbis tribui iudiciariam potestatem. Vide dicta supra q. 84. a. 1. Item vide Baronium centur. 1. pag. 148. Item Bellarminum & Valentiam, & Chryostomum lib. 3. de Sacerdotio.

Secundus locus Scripturæ est Actorum 19. v. 18. Multi credentium veniebant, scilicet ad Paulum, confitentes & annuntiantes actus suos. Hic agitur de confessione peccatorum in specie, ut patet ex illis verbis, Actus suos, & ex verbo Græco ἀναγγέλλειν, quod est, distinctè, & per partes refero. Item agitur de confessione quæ fiebat homini, videlicet Paulo. Denique de confessione omnium peccatorum, non quorundam tantum, ut dicunt heretici: quia Scriptura quando agit de poenitentia vel remissione peccatorum, de omnibus peccatis intelligi debet, ut patet ex alijs locis: Actorum 26. v. 16. Abiice peccata tua. Et Daniel. 4. v. 24. Peccata tua elemosinis re dime.

Tertius locus est Iacobi 5. v. 6. Confitemini alterutrum peccata vestra, id est, homines hominibus, peccatores Sacerdotibus, subiecti Prælati, ut ait Hugo lib. 2. de Sacramentis parte 14. & patet ex sequentibus, Orate pro infirmis, ut saluemini, id est, Presbyteri pro infirmis. Hunc locum de confessione intelligunt Origenes Homil. 2. in Leviticum, Chryostomus l. 3. de Sacerdotio, & Augustinus lib. 50. Homil. Homilia 12. & Beda in hunc locum.

Reijctur expositio hæreticorum vnde in Rationibus Prima:

Secunda:

Tertia:

Quarta:

Quinta:

Sexta:

Septimo:

Octavo:

Nono:

Decimo:

Undecimo:

Actorum

quod est, distinctè, & per partes refero.

videlicet Paulo.

Denique de confessione omnium peccatorum,

1. Ioan. 1.

Quartus locus est 1. Ioannis 1. v. 9. *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus ut remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.* Hic satis indicatur requiri confessionem peccatorum in particulari; nam agnoscere tantum se esse peccatorem, non est confiteri peccata: item omnium; quia quando dicit ut remittat nobis peccata nostra, loquitur de omnibus peccatis: denique quod agatur de confessione quae fit homini; patet ex illis verbis; *Fidelis est & iustus*; id est, seruat promissa sua; nulla enim extat promissio qua remittuntur peccata ijs qui tantum Deo confitentur; sed ijs qui confitentur Sacerdotibus, Ioan. 20. *Quorum remisistis &c.*

Probatur Secundò: ex Figuris.

Probatur potest Secundò eadem veritas ex Figuris. Ea enim quae fuerunt in lege Veteri & in lege Naturae, fuerunt figurae eorum quae sunt in lege Noua: ergo si tunc fuit aliqua confessionis peccatorum figura à Deo praecepta, necesse est in Noua lege esse confessionem peccatorum à Deo praeceptam, quae sit accuratior quam illa, sicut res figurata perfectior est sua figura.

Confessio
Adz.

Prima Figura est, Confessio quam Dominus exegit ab Adamo & Eua Genes. 3. & à Cain Genes. 4. quae fuit confessio oris & delicti in particulari, & coram Dei ministro: nam Dominus loquebatur per Angelum. Exegit autem Dominus hanc confessionem; Primò, Ut nobis, teste Tertulliano lib. 2. contra Marcionem, conderentur exempla confitentorum potius delictorum, quam negandorum, ut iam tunc initiaretur Euangelica doctrina. Deinde, Ut confessione delerent, quod peccauerant; ut ait Ambrosius lib. 2. de Cain & Abel c. 9. & Chrysostomus homil. 18. in Genes.

Confessio
Leprosorù.

Secunda Figura est, Leprosorum, Leuit. 13. & 14. qua cogebantur leprosi se Sacerdotibus sistere, quibus iudicium leprae commissum erat, & iuxta eorum sententiam vel extra castra manere, vel post curationem ad castra reuerti. Ex hac figura D. Hieronymus in cap. 16. Matthaei colligit Sacerdotes debere cognoscere varietates peccatorum; & Chrysostomus lib. 3. de Sacerdotio, colligit longè maiorem esse potestatem Sacerdotum Noui Testamenti, quam Veteris: cum hi nõ lepram curare, sed tantum curatam declarare poterint: illi verò non corporalem lepram, sed spiritualem, non curatam declarare, sed omnino declarare possint.

Confessio
praecepta
Numerorum
2.

Tertia Figura est confessio communis quaedam toti populo in Veteri lege, quam quisque diuino praecepto tenebatur Sacerdoti facere, quado peccatum aliquod praesertim iniustitiae commiserat, cui sacrificium in sanctificationem quandam coniunctum erat. De hoc agitur Numerorum 5. v. 6. *Vir sine muliere cum fecerint ex omnibus peccatis, quae solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint, confitebuntur peccatum suum.* Hebraicè est, *Expresse confitebuntur peccatum suum, quod fecerunt.* Item Leuit. 5. v. 5. vbi nos habemus; *Agat penitentiam pro peccato suo; Hebraicè est, Aperiè confitebitur peccatum quod peccauit: est enim idem verbum Hebraicum hinc & Numer. 5.* Ex quibus patet exigi hinc non solum confessionem in genere, sed in specie: iubetur enim ut aperiè confiteatur, & peccatum quod peccauit. De hac confessione Veteris legis saepe lo-

quantur Rabbinii. Petrus etiam Galatinus lib. 10. de Arcanis nostrae Religionis cap. 3. citat aliquot loca Scripturae, ex quibus Rabbinii probant hanc aetiam: Primò, Esse necessariò confitendum. Secundò, Non tantum Deo, sed etiam homini. Tertiò, Non tantum in genere, sed etiam speciatim. Collegunt etiam Rabbinii plurima praecepta legis ex Scripturis, ex quibus decimum sextum est, *Confitenda esse peccata Numerorum 5.* Dicunt praeterea, si quis neglecta confessione moriatur, etiam si cetera ritè peregerit, tamen in aeternum peritum. Hunc autem ritum confitendi Thomas Waldensis tomo 2. cap. 137. dicit se à Iudaeis intellexisse adhuc obseruari. Ad hoc praeceptum legale seruandum, videtur exhortari Ecclesiasticus cap. 4. v. 31. *Non confundaris confiteri peccata tua: nam confusio non solet timeri nisi in confessione, quae fit homini, & in speciali.*

Confessio
ante Bap-
tismum Ioan.
nis.

Quarta Figura est, Confessio eorum qui accedebant ad baptismum Ioannis, de quibus dicitur Matthaei 3. & Marci 1. quod baptizabantur ab eo confitentes peccata sua. Ioannes enim erat Propheta & filius Sacerdotis. Rectè autem coniungebatur illa confessio baptismi, quia baptismus Ioannis non erat per se efficax, sicuti noster: unde nostro, qui per se sufficit; non coniungitur confessio, sed postea lapsus ea conuenit.

Probatur Tertiò: ex Concilijs.

Probatur eadem veritas Tertiò: ex Concilijs. Concilium Laodicenum ante annos mille & centum can. 2. *His, qui diuersorum peccatorum lapsus incurrit, & instant orationi, confessioni, ac penitentiae, pro qualitate peccati tempus penitentiae tribuendum est.*

Synodus Quinisexta, can. vltimo: *Oportet eos, qui absoluenti & ligandi potestatem accipere à Deo, peccati qualitate considerare, & peccatoris promptitudinem ad reuersionem; id est, ad emendationem: & sic morbo conuenientè adhibere medicinam.* Vide ibid. sequentia valdè pulchra. Vnde patet, apud Graecos Sacramentalem Confessionem singulorù peccatorum in vsu tunc fuisse, sicut & modò est; vt patet ex Nicolao Cabasila cap. 29. explicationis Liturgiae.

Concilium Carthaginense III. cap. 31. ante annos mille & centum, *Ut penitentibus secundum peccatorum differentiam Episcopi arbitrio penitentiae tempora decernantur.*

Concilium Cabilonense I. ante annos mille, can. 8. *Ut penitentibus à Sacerdotibus facta confessione indicatur penitentia; vniuersitas Sacerdotum noscitur conuenire.*

Similia habentur in Concilio Turonensi III. cap. 22. *Et in Concilio Cabilonensi II. cap. 32. Sed, inquit, & hoc emendatione indigere perspeximus, quod quidam, dum confitentur peccata sua Sacerdotibus, non plene id faciunt. Et infra: Solerti indagacione debent inquiri ipsa peccata, vt ex vtriusque plena sit confessio, scilicet vt ea confiteantur qua per corpus gesta sunt, & ea, quibus in sola cogitatione delinquirunt.*

In Germania Moguntinum II. sub Rabano Anno Domini 833. cap. 26. *Ab infirmis in mortis periculo positis, per Presbyteros pura inquirenda est confessio; non tamen imponenda est eis quantitas penitentiae, sed immotesca, &c. & c. 27. dicit ijs esse dandam Communionem qui omnibus de peccatis suis puram confessionem agunt, & dignè penitent.*

Concilium

Concilium Wormatiense circa annum Domini 868. can. 7. Pœnitentibus secundum differentiam peccatorum, Sacerdotis arbitrio pœnitentia decernatur. Debet itaque Sacerdos in pœnitentia danda singulorum causas singillarim considerare; originem quoque, modumque culpæ, & affectus, gemitusque delinquentium diligenter examinare, manifesteque cognoscere; temporum etiam & personarum, locorum quoque & ætatum qualitates inspicere, ut etiam pro consideratione locorū, ætatum vel temporum, seu pro qualitate delictorum atque gemituum cuiusque delinquentis, a sacris regulis oculos non reflectat.

Concilium Lateranense sub Innocentio III. Anno Christi 1215. quod fuit quadringentorum Episcoporum & octingentorum aliorum Patrum ex Ecclesia Græca & Latina cap. 21. Omnis vtriusque sexus, omnia sua peccata confiteatur fideliter, saltem semel in anno, proprio Sacerdoti.

Concilium Constantiense sess. 8. damnat articulos Wicleffi, inter quos octavus est: Si homo debere fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua & inutilis.

Denique patet ex Concilio Florentino in instructione Armenorum; & ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 5. & canone 6. 7. 8.

Probatur Quartò: ex Patribus.

Probatur Quartò eadem veritas ex Patribus, quos vide apud Ruardum art. 8, apud Hofium in confessione Polonica, apud Baronium, Bellarminum & Valenciam.

Clemens, Clemens Romanus epist. 1. ad Fratrem Domini: Quod si forte alicuius cor vel liuor, vel infidelitas, vel aliquod malum ex his quæ superius memorauimus, latenter irreperit, non erubescat qui anime sue curam gerit, confiteri hac huic, qui præest, ut ab ipso per verbum Dei & consilium salubre curetur, quo possit in segra fide & operibus bonis penas æterni ignis effugere. Et infra dicit B. Petrum malas cogitationes cordi suo aduenientes mox ad Christum allidere, & sacerdotibus Domini manifestare consueuisse.

Origenes; Origenes Homil. 2. in Leuit. Est adhuc & septima, licet dura & laboriosa per pœnitentiam remissio peccatorum, cum non erubescat peccator Sacerdoti Domini confiteri peccatum suum, & querere medicinam, secundum enim qui dixit: Confitebor aduersum me iniustitiam meam. Homil. 3. in Leuit. docet omnia peccata nostra in die iudicii in publicum proferenda per diabolum, nisi ea hæc coram Sacerdote accusauerimus. Vide eundem Homil. 2. in Psal. 37.

Tertullianus; Tertullianus lib. de Pœnitentia dicit, quosdam diffugere exomologesin, hoc est, confessionem, verecundæ causâ; qui estis notitia humana sua peccata subdixerint, Deum tamen celare non poterunt: meliusque esse publicè absolui, quam damnatum latere. Et Paulò infra dicit, Exomologesin à Domino institutam.

Cyprianus; Cyprianus serm. de lapsis: Quanto & fide maior, & timore meliore sunt, qui, quamuis nullo sacrificij aut libelli facinore constructi, quoniam tamen de hoc vel cogitauerunt, hoc ipsum apud sacerdotes Dei dolenter & simpliciter confitentes, exomologesin conscientia faciunt. Et infra. Confiteantur singuli quæso, fratres, delictum suum, dum adhuc, qui deliquit, in saculo est, dum admitti confessio eius potest, dum satisfactio & remissio per sacerdotes facta, apud Dominum grata est.

Athanasius; Athanasius serm. in illa verba Euangelij: Ire in caestellum &c. Quod si, inquit, nondum soluta sint

vincula, tradas te ipsum discipulis Iesu: adsum enim qui te soluant pro ea potestate, quam à Salvatore acceperunt: Quacunque enim ligaueritis, inquit, &c.

Basilisus, Basilisus Regula 228. Necessario vs peccata aperiri debent, quibus credita est dispensatio mysteryorum Dei. Similia habet Regula 229.

Ambrosius, Ambrosius lib. 2. de Pœnitentia c. 6. Si vis iustificari, facere delictum tuum: soluit enim criminum nexus verecunda confessio peccatorum. Idem Ambrosius confessiones audire solitus erat, ut testatur Paulinus in vita eius.

Pacianus, Pacianus in Exhortatione ad Pœnitentiã multa habet clarissima testimonia: Rogo vos fratres, inquit, per illum dominum, quem oculis non fallunt, desinite vulneratam regere conscientiam: prudentes agri medicos non verentur, ne in occultis quidem partibus, eriam secutos, etiam peristuros.

Chryso-stomus, Chryso-stomus lib. 2. de Sacerdotio: Multa arte opus est, ut qui laborant Christiani, vltro sibi persuadeant Sacerdotum curationi se submittere oportere. Et infra docet, non temerè ad delictorum modum esse multam adhibendam, sed etiam explorandum esse animum pœnitentis, ne fortè nolit tantam pœnitentiã subire. Et lib. 3. de Sacerdotio, apertissimè: item Homil. 33. in Ioannem.

Hieronymus, Hieronymus in cap. 10. Ecclesiastæ probat etiam occulta peccata Sacerdoti confitenda: Si enim, inquit, erubescat agrotus vulnus medico confiteri: quod ignorat, medicina non curat. Et in cap. 16. Matthæi Alligat & soluit Episcopus & Presbyter, non eos qui infontes sunt vel noxij: sed pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, scit qui ligandus sit, quive soluendus.

Vbi Nota contra Magistrum dist. 18. comparationem nostrorum Sacerdotum cum Leuiticis, tantum in eo consistere, quod sicut hi non poterant leprosos curare sola sua potestate, sine illorum cooperatione: sed tantum iudicare esse leprosos, & à consortio aliorum separare: ita nec illi possunt sola sua potestate peccata remittere, nisi ipsi pœnitentes per contritionem & confessionem cooperentur; tamen si cooperentur, omnino possunt. Vnde cum Hieronymus dixisset, Pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, non addidit, Scit quibus ligatus sit, quibus solutus, quomodo tamen iuxta Magistri sententiam dicere debuisset, sed, Scit qui ligandus, quive soluendus sit. Idem Hieronymus in epistola ad Pamachium docet necessariam esse confessionem, Quia, inquit, secunda post naufragiũ tabula est, peccatum simpliciter confiteri.

Innocentius, Innocentius 1. epist. 1. ad Decentium: Ceterum de pondere æstimando delictorum, Sacerdotis est iudicare ut attendat ad confessionem pœnitentis, & ad fletus ac lacrymas corrigentis, ac tunc iubere dimitti, cum viderit congruam satisfactionem.

Augustinus, Augustinus Homil. 49. Nemo sibi dicat, occultè ago, apud Deum ago. Ergo sine causa data sunt clauis Ecclesie: ergo sine causa dictum est, Quia solueritis in terra &c. Et in lib. 50. Homiliarum Homil. 12. Deus quia pius & misericors est, vult ut ea confiteamur in hoc seculo, ne pro illis confundamur postmodum in futuro. & Homil. 41. eiusdem Operis: Si ad vltimum vita steteris, ne scis si ipsam pœnitentiã accipere, ac Deo & Sacerdoti peccata sua confiteri poteris. Idem Tract. in Psal. 66. Tristis esto antequam confitearis, confessus exulta, iam sanaberis. Et infra: Tu agnosce medici manum, confitere, exeat in confessione, & desinas omnis sanus.

Leo. D. Leo epist. 80. Prohibet ne peccata secreta publicè recitentur: *Quia, inquit, reatus conscientiarum sufficit solis sacerdotibus indicare confessione secreta.* Vide eundem epist. 91.

Sozomenus. Sozomenus lib. 7. Historia cap. 16. *Penitentibus quamvis frequenter deliquissent, veniam dari Deus iussit; & ad impetrandam veniam confiteri necessarium est.*

Gregorius. Gregorius Homil. 26. in Evangelia, idem docet ex Lazari fuscitatione, & solutione: *Veniat, inquit, foras mortuus, id est, culpam confiteatur peccator: venientem verò foras solvant Discipuli, ut Pastores Ecclesie ei panam amovere debeant, quam meruit, qui non erubuit confiteri quod fecit.*

Bernardus. D. Bernardus serm. 16. in Cantica: *Omne, quod remordet conscientiam, confitere humiliter, pure, fideliter: Denique idem docent omnes Doctores posteriores.*

Probatum Quintò: Ratione.

12 **P**ROBATUM Quintò: Ratione. Primò: Si confessio esset iure humano introducta, extaret eius origo in aliquo Concilio Oecumenico, vel decreto Pontificio: atqui fuit ante Concilia, & decreta Pontificum; ut patet ex Tertulliano, Origene, & Cypriano, qui expressè Confessionis Ecclesiasticæ mentionem faciunt: ergo non humano, sed diuino iure introducta est. Quòd autem Hæretici dicunt à Concilio Lateranensi introductam, nimis apertum mendacium est. Non enim ibi introducta confessio fuit, imò ne præcepta quidem propriè, sed tantummodò tempus determinatum: sicut neque Communio introducta, sed solum frequentandi tempus præscriptum.

Secundò: Ecclesia nunquam fuisset ausa rem tam arduam, & à quâ homines tantoperè abhorreant, præcipere, scilicet ut etiam secretissimas cogitationes, & foedissimas libidines cum summâ verecundia homini patefacerent; idq; non solum plebei, sed etiam Principes, Monarchæ, Prælati, & Ecclesiarum rectores. Neque etiam vnquam ad hoc potuissent adduci, nisi certò intellexissent, se iure diuino ad hoc compelli, esseque ad salutem necessarium. Addo, Ecclesiam non potuisse præcipere confessionem peccatorum occultorum; quia non potest quidquam præcipere circa actus merè infernos; ut alibi ostensum est.

Tertiò: Confessio tot secum adfert vtilitates, ut maximè eâ decuerit à Domino institui, & præcipi. Nam Primò, Elucet in ea Dei misericordia & iustitia: Misericordia, quòd tam facili remedio peccator Deo reconcilietur: Iustitia, quia superbia & impudentia peccantis, humilitate & verecundiâ confessionis vindicatur. Secundò: Vtilitatem adfert ipsis Pastoribus. Nam ex confessionibus suorum subditorum morbos cognoscunt, sic ut faciliè conuenientia remedia possint adhibere. Tertiò: Est vtilissima Reipublicæ. Nam multa, quæ per Magistratus nunquam potuissent emendari, faciliè in confessionibus per Sacerdotes corriguntur. Nam restituantur ablata, compensantur damna, dissoluantur contractus iniusti, condonantur iniuriæ, conciliantur paces, dissociantur prauæ societates, & alia huiusmodi, quibus Reipublicæ perturbantur. Vnde Norimbergenfes, cum reiectâ confessione priuatâ tanquàm humano inuento, inuenissent plurima flagitia in suam Rempub. irrepsisse, quæ antea erant igno-

Vtilitates Confessionis.

Ridicula Norimbergenfium petitio circa confessionem auri-galarem.

ta, petierunt ab Imperatore, ut ipse suo decreto rursus eam sanciret, ut refert Dominicus Soto, d. 18. q. 1. a. 1. Sed ridiculè: Quomodo enim Imperator posset eos cõpelli, ut occulta crimina panderent? Hoc enim eius solius est, qui occulta cordium intuetur. Quartò: Est vtilissima cuique priuato: Tum quia per eam peccata remittuntur ex opere operato: tum quia magnâ conscientia tranquillitatem conciliat: tum quia consilium, instructione, & alia remedia contra futura homines ex ea reportant: tum quia timore confessionis, veluti retinaculo quodam, à peccatis cohibentur: tum denique, quia illâ verecundiâ partim satisfaciunt, & redimunt illam confusionem, quam peccatores in die Iudicij patientur, quando Deus illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium. Vide Gregorium Homil. 3. in Leuit. & Augustinum Homilia 12. lib. 50. Homiliarum.

Denique probari potest Confessio ex Miraculis. Vide Alanum Copum lib. 2. Dialog. cap. vltimo, vbi refert ex Climacho Gradu 4. cap. 2. pulcherrimum miraculum, & alia ex litteris Indicis. Vide etiam Bedam lib. 5. Histor. c. 14. de quadam milite. Præterea Petrum Clubiacensem lib. 1. de Miraculis cap. 3. 4. 5. & 6. vbi refert quatuor miracula. Item vide vitam S. Bernardi lib. 1. cap. 9. & Bonauenturam in Vita S. Francisci cap. 10.

Obiectiones Soluuntur.

OBIECIUNT Hæretici: Primò. Confessionem solum esse disciplinam quandam Politicam, ab Episcopis institutam tempore Nouatianorū, quam postea Nestarius sustulit, ut colligitur ex Socrate lib. 5. Histor. cap. 19. & ex Sozomeno lib. 7. cap. 16.

Responderi potest Primò: Falsam esse historiâ illam, ut à Socrate & Sozomeno narratur; quòd multis conatur probare Baronius centuria 1. pag. 487. Respondeo Secundò, Ut concedamus historiâ esse veram; Certum tamen est Primò: Confessionem Sacramentalem, quæ priuatim fit Sacerdoti, non esse sublatam per Nestarium; neque id auctores illi dicunt. Patet hoc ex Chrysostomo successore Nestarij, qui lib. 2. de Sacerdotio ait: *Multâ arte opus est, ut Christiani qui laborant, vltro sibi persuadeant, Sacerdotum curatori se submittere oportere.* Et Homil. 20. in Genesin: *Oportet ad confessionem facinorum festinare,* &c. Et idem lib. 3. de Sacerdotio mirè extollit potestatem remittendi peccata; docetque magnâ cautione eâ vtendum esse. Idem patet ex ipso Sozomeno lib. 7. Histor. cap. 16. *Penitentibus, quamvis frequenter deliquissent, veniam dare Deus iussit; & ad impetrandam veniam confiteri necessarium est.* Omittò Græcos posteriores, qui eam semper seruârunt. Secundò: Certum est non fuisse relictum liberum, ut quisque pro suâ conscientia sine confessione accederet ad Eucharistiam. Patet hoc ex Chrysost. Homil. 83. in Matthæum, vbi iubet repelli peccatores ab Eucharistia, qui penitentiam non egerint. Idem indicat Homil. 10. in Matthæu. Tertiò: Certum etiam est, Penitentiam publicam non esse sublatam per Nestarium. Patet ex Chrysostomo Homil. 60. ad Populum, vbi sic ait: *Astantem audis præconem, atque dicentem: Quotquot estis in penitentia, omnes orate.* &c.

Sustulit itaque Nestarius tantummodò confessionem

1. Co. rind. 4.

12

Nestarius non sustulit confessionem priuatam.

Sed fustulit confessionem publicam.

tionem publicam, quæ erat appendix Pœnitentiæ publicæ. Cùm enim exorti essent Nouatiani, tempore Cypriani, qui docent lapsos post baptismum, præsertim in grauiora peccata, non posse per Ecclesiam reconciliari, contulerunt Episcopi variorum locorum, & constituerunt huiusmodi lapsos esse omnino reconciliandos, sicut antea semper seruatum fuerat. Ne tamen nimis facillè viderentur eos recipere, & sic calumniam à Nouatianis sustinerent, veteri Canon, quo talibus indicabatur pœnitentia publica, hanc addiderunt appendicem, Vt etiam publicè confiterentur; sciet ea peccata quæ erant aliquo modo publica, & iudicio prudentis Sacerdotis viderentur publicè aperienda. Vnde in singulis Ecclesijs instituerunt Sacerdotem Pœnitentiarum prudentem & seruantem secreti, quem omnes publicam pœnitentiam acturi accedere debebant. Huic ergo primò confitebantur priuatim omnia sua peccata occulta, & manifesta: deinde præscribatur eis pœnitentia publica, cuius pœnitentiæ additamentum erat, publicè confiteri in Ecclesia certa quædam crimina, quæ iudicio Sacerdotis videbantur manifestanda. Hanc Confessionem publicam fustulit Nectarius, & Presbyterum, qui publicè pœnitentibus præerat; idque ob grauem populi offensionem quandam, occasione publicæ pœnitentiæ & confessionis ortam. Cùm enim mulieri cuidam nobili pœnitentia publica, nescio ob quæ crimina esset iniuncta, & illa ob hanc explendam diutius in templo moraretur, accidit vt quidam Diaconus eà in templo abuteretur: Mulier autem illa confessionem publicam, sibi à sacerdote præscriptam factura, etiam hoc crimen videtur coram populo manifestasse; vnde grauius populi in Clerum offensio nata. Hinc quidam Eudamon Presbyter suavit Nectario, vt illam consuetudinem aboleret. Colliguntur hæc ex Socrate, & Sozomeno, locis citatis.

Dices, Si Nectarius non fustulit confessionem priuatam, quomodo ergo dicunt illi Auctores, fuisse permissum omnibus, vt pro sua quisque conscientia ad diuina mysteria accederet?

Respondeo, Eatenus permissum est, quatenus non ampliùs tenebantur adire publicum illud tribunal Ecclesiæ, sed satis erat priuatim reconciliari: sicuti modo quisque potest dici pro conscientia sua, accedere communionem.

Obijciunt Secundò: Chrysostomus Homil. 2. in Psalmum 50. sic ait: *Peccata tua dicito, vt deleas ea: si confunderis dicere alicui quæ peccasti, dicito quotidie ea in anima tua: Non dico, vt confitearis conseruato tuo, qui exprobrat; dicito Deo, qui curat ea.* Similia habet Homil. de Pœnitent. & confessione.

Respondeo, Chrysostomum tantum velle, non esse necessariù publicè confiteri, & in theatro suorum conseruorum, vt Homil. 4. de Lazaro ait: Ex hac enim confessione sequebatur exprobratio, non autem ex priuatâ, quæ fit soli Sacerdoti, quia fit sine testibus, & propriè fit Deo; Sacerdoti enim confitetur vt locum Dei tenenti, & diuinâ auctoritate absoluenti. Vnde soli Deo confiteri non excludit Sacerdotem, vt multis ostendit Gregorius à Valentia in hunc locum. Instabis: Chrysostomus videtur solum requirere, vt Deo confiteamur in anima, idque absidue: vnde Homil. 8. de Pœnitentia ait: Non delictorum testes statuas; intus in conscientia, astante nemine præter eum qui

cuncta videt, reforma quod deliquisti. Respondeo; Chrysostomus interdum loquitur de confessione coram Deo, quatenus ordinatur ad satisfactionem, ad quam referebatur illa publica confessio; non autem, quatenus ordinatur ad absolutionem Sacramentalem, quam multis locis docet esse necessariam; vt patet lib. 2. & 3. de Sacerdotio &c.

DVBIVM II.

Vtrum peccata Venialia sint necessariò confitenda?

Respondeo, Esse quidem sufficientem materiam confessionis, non tamen necessariam. Prior pars patet ex Concilio Tridentino sess. 14. Canon. 5, & Can. 7. vbi id expressè habetur. Et confirmatur ex sententia Domini, Ioan. 20. v. 23. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis;* quæ generalis est ad omnia peccata. Altera pars probatur ex eodem Concilio, loco citato: Quia peccatum veniale multis alijs remedijs expiari potest, vt ibidè Concilium docet.

Dices: Venialia comprehenduntur illâ sententiâ Domini, *Quorum remisistis peccata* &c. alioquin non essent materia sufficiens huius Sacramenti: ergo si non remittantur à Sacerdotibus potestate clauium, non remittuntur à Deo; ac proinde necessariò erunt in confessione explicanda. Patet consequentia: quia addit Dominus; *Quorum retinueritis, retenta sunt.*

24
Quomodo venialia peccata retineri possunt per Sacerdotes.

Respondeo: Sententiam Domini esse generalem quoad remissionem; non autem quoad retentionem. Ratio est, quia plura instituit remedia, quibus deleantur venialia, vt constat ex doctrina Ecclesiæ: non tamen instituit plura, quibus mortifera deleantur. Dedit enim potestatem remittendi & mortifera, & venialia, sed retinendi per se primò sola mortifera; quia venialia sunt minoris momenti, & amicitiam eius non dissolunt. Secundariò tamen possunt venialia retineri, quatenus retinentur mortifera, sine quibus illa condonari nequeunt.

DVBIVM III.

Quo loco confessio sit præcepta in Scripturâ?

D. Bonauentura d. 17. p. 2. art. 1. q. 3. putat Absolutionem quidem institutam esse & præceptam Ioan. 20. Confessionem autem solum insinuatam, institutam autem ab Apostolis, & promulgatam Iacobi, 5. *Confitemini alterutrum peccata vestra, vt saluemini.*

15

Sed dicendum, Certum esse, confessionem integram omnium peccatorum mortalium esse institutam & præceptam, tanquam necessariam, Ioannis 20. *Quorum remisistis*. &c. Contrarium censendum est erroneum. Patet hoc tum ex suprâ dictis, tum ex Concilio Tridentino, quod sess. 14. can. 3. expressè docet, Sacramentum Pœnitentiæ esse institutum Ioan. 20. *Quorum remisistis*; ergo ibidem est instituta confessio, quæ est necessaria pars huius Sacramenti. Et canone 6. definit confessionem esse necessariam iure diuino ad salutem: atqui nullus Scripturæ locus est vnde hoc euidentius & efficacius colligatur, quàm Ioan. 20. Denique idem Cõcil. c. 6. illius sessionis expressè probat ex hoc loco Ioannis, Confessionem esse iuris diuini.

ART.

13
2. Obiectio ex Chrysostomo.

Soluitur.